

TU/e Architectuur

Wooncultuur

Code: 7x595
Docenten: Dr. Jacob Voorthuis
Email: J.C.T.Voorthuis@bwk.tue.nl
Website: www.voorthuis.net & studyweb
Studiepunten: 2 ECTS
SBU: 56 SBU
Tijd: 1e semester 2009-2010, kwartaal 2
Maandag 5e en 6e uur
Plaats: Auditorium 6
Inleveren werkstuk: 1 februari 2010

BESCHRIJVING WOONCULTUUR

Wonen moet je oefenen. Net zoals eten, drinken, lopen, tekenen, spelen, ontwerpen en bouwen. Je kunt er goed in worden. Het bouwen is een discipline die de synthese zoekt in een netwerk van strijdende factoren. De kunst van de architect is om vraagstukken en geWOONten van de samenleving naar een fysieke context te vertalen en daarbij de situatie die hij tegenkomt, zo goed mogelijk te gebruiken. Het maatschappelijke debat levert daar een belangrijk deel aan, zo ook de reflectie op de materiële cultuur. De taak in deze veelvuldigheid samenhang en richting te vinden is de opdracht van de architect.

Het wonen en het woonhuis in Nederland staan continue onder druk. De centrale vraag van de architect is wellicht eeuwen oud, en verandert weinig: hoe kan ik een goed huis ontwerpen? Het antwoord daarop verschuift naarmate de maatschappelijke, economische en technologische situatie verandert. Voor de ontwerper van de openbare ruimte, voor de ontwerper van de grens tussen openbaar en privé en voor de ontwerper van het interieur betekent dit, dat de geschiedenis als collectieve ervaring een belangrijk instrument is om de huidige ontwerppraktijk te toetsen.

Hierbij komen een aantal algemene en actuele vragen aan bod:

- Wat is wonen in algemene zin en hoe woont men?
- Welke sociaalgeografische en sociaaleconomische factoren hebben het wonen in Nederland helpen bepalen?
- Hoe hebben ontwikkelingen in het buitenland het wonen in Nederland helpen vormen?
- Welke traditie kent het wonen in Nederland, en hoe is die traditie gevormd?
- Welke omwentelingen heeft het wonen in Nederland doorgemaakt en hoe zijn deze verwerkt?
- Wat is de invloed geweest van institutioneel Nederland op de ontwikkeling van het wonen, de woning en het woongebied.
- Wat kunnen we zeggen over de rolverdeling tussen man en vrouw en de invloed van dat spanningsveld op de ontwikkeling van het wonen?
- Hoe zit het met de reële en mythische dimensies van angst in de ontwikkeling van de woning en het woongebied?
- Hoe is er binnen de verschillende schaalniveaus van het woonhuis omgegaan met het spanningsveld tussen industrialisatie en vakmanschap in het maken?
- Hoe hebben technologische ontwikkelingen het wonen in Nederland veranderd?
- Welke sporen heeft de geschiedenis van het modernisme op het wonen achtergelaten?
- Wat is de rol van het interieur in de woning en hoe staat deze in verhouding tot de rol van de architect in het ontwerpproces?

De reeks hoorcolleges is opgezet met de bedoeling vanuit een aantal invalshoeken, te weten filosofisch, economisch, antropologisch en sociologisch het wonen en het ontwerpen van woningen in het algemeen en in Nederland in het bijzonder ter discussie te stellen.

Het doel van deze capita selecta is de student vragen te doen stellen. Het zal aan de studenten zijn om in de heterogene bijdragen van verschillende invalshoeken de samenhang te zoeken, een richting te vinden en die te specificeren. Daar wordt ook expliciet toe aangezet en via werkgroep bijeenkomsten ruimte en begeleiding voor geboden. Daar is de toets in de vorm van een werkstuk op toegespitst.

Programma:

#	Datum	Spreker	Onderwerp
1	09-11-09	Jacob Voorthuis	Introductie, groeipindelng: Wat is wonen en wat is cultuur?
2	16-11-09		16 ^e en 17 ^e eeuw
	23-11-09	Onderwerpen inleveren op half a4tje met relevante titels (3 boeken & 3 artikelen)	
3	23-11-09		18 ^e en 19 ^e eeuw
4	30-11-09		20 ^e eeuw
5	07-12-09		20 ^e eeuw
6	14-12-09		20 ^e eeuw
		Kerstmis	
7	04-01-10		20 ^e eeuw
8	11-01-10		21 ^e eeuw
!	01-02-10	Inleverdatum werkstuk	

Toets:

Het werkstuk

Er wordt geen tentamen afgenomen. In plaats daarvan worden jullie in groepjes van drie verdeeld om een gezamenlijk werkstuk te maken over het Nederlandse woonhuis.

Het eindproduct is een mooi professioneel boekwerkje (A5) waar je trots op kunt zijn en dat als basis zal gaan fungeren voor je eigen verdere exploraties in de bouwwereld. (maak er wel tenminste twee want ik hou de versie die je inlevert)

Het werkstuk bestaat uit de volgende onderdelen.

- Kies een specifiek woningtype of een specifieke wijk vertegenwoordigd door een concreet voorbeeld in Nederland (het is belangrijk een wijk of woning te kiezen die je nog niet eerder hebt geanalyseerd in het kader van andere vakken. Dit wordt nagetrokken.)
- Beschrijf haar historische totstandkoming en ontwikkeling
- Beschrijf hoe het gekozen object morfologisch en stilistisch in elkaar zit
- Beschrijf haar relatie met haar ruimtelijke context
- Beschrijf de sociaaleconomische en sociaalgeografische context
- Probeer deze aspecten zowel in woord als diagram te duiden, zorg dat de afbeeldingen en de tekst expliciet op elkaar aansluiten.
- Maak een visuele analyse van je wijk of woningtype. (kaarten, plattegronden, situaties, doorsneden, aanzichten etc.) Wat zijn de verschillende karakteristieke elementen, hoe zijn die geconfigureerd?
- Zijn er ook literaire bronnen te vinden waarin jouw huis of wijk een rol speelt? Doe literatuuronderzoek in de bibliotheek, het NAI, en op het internet en universitair netwerk naar literatuur die voor dat thema of gebouwtype relevant is. Kies drie boeken en 3 artikelen uit de gevonden literatuur voor onderzoek.
- Documenteer die literatuur volgens de geldende regels
- Bespreek de wijk of het gebouwtype in relatie tot de onderzochte literatuur.

HET CIJFER, oftewel DE BEOORDELING: WAT KAN JE VAN MIJ VERWACHTEN?

Het werkstuk wordt beoordeeld op een aantal CRITERIA, te weten:

volledigheid: is de opdracht geheel en juist uitgevoerd, komen alle gevraagde elementen er in voor?

inzet: is er met enthousiasme en zorgvuldigheid aan het werkstuk gewerkt, is er met redelijke zorgvuldigheid omgegaan met taal, zijn de tekeningen en illustraties duidelijk en goed geannoteerd en spelen deze een expliciet gemaakte rol in het betoog?

inzicht: is de student in staat een eigen mening te vormen door een gegeven te analyseren op basis van kritische beschrijvingen en vergelijkingen. Maakt de student de criteria waarop de vergelijking gemaakt wordt, duidelijk? Komen de leerdoelen en specifieke vaardigheden hierboven beschreven nadrukkelijk in het werkstuk voor?

navolgbaarheid: zijn er voldoende bronnen geraadpleegd en zijn deze duidelijk volgens internationale regels gedocumenteerd?

- De uiteindelijke inleverdatum voor het essay is 01.02.2010 Deze wordt z.s.m nagekeken
- Na inlevering van het werkstuk krijg je via de mail feedback op je werkstuk met een cijfer.
- Het ingeleverde werkstuk houd ik zelf in mijn archief.
- Hierna is er één herkansingsmogelijkheid waarvan de inleverdatum met mij kan worden vastgesteld.
- Te laat ingeleverde werkstukken worden wel nagekeken maar gaan onderaan de stapel en worden niet van schriftelijke feedback voorzien.
- Plagiaat wordt zonder uitzondering gemeld aan het bureau onderwijs. Ik wil absoluut geen fotokopieën binnen krijgen. Werkstukken die grotendeels uit overgeschreven internetsites of boeken bestaan worden als onvoldoende beoordeeld en zullen moeten worden herkanst.
- Met weggeraakte werkstukken kan helaas geen rekening worden gehouden. Ben je bang dat je werkstuk wordt gestolen, zorg dan dat je naam en studie nummer op elke pagina aanwezig zijn. Andere creatieve oplossingen zijn uiteraard te bespreken.

Je kunt mij altijd bereiken op mijn email adres j.c.t.voorthuis@bwk.tue.nl